

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoP/42/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619201476
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4619201476.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Jarmily Pogranovej, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, Z. Y., nar. XX.XX.XXXX a Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, deti matky: Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, X., zastúpenej advokátkou: JUDr. Denisa Jánošíková, Klincová 35, Bratislava, a otca: M. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/XX, N., o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky maloletých detí proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/95/2019-64 zo dňa 18. júla 2019 - len v zamietajúcej časti výroku, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti výroku **p o t v r d z u j e .**

Ž i a d e n z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 20.06.2019 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva rodičov maloletých detí. Návrhom vo veci samej matka žiada, aby boli deti na čas do rozvodu manželstva zverené do jej osobnej starostlivosti, aby obaja rodičia boli oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, aby bol upravený styk otca s maloletými deťmi každú stredu od 15.30 hod. do 18.00 hod. a každý párný víkend od soboty od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod.. Zároveň žiadala, aby bola otcovi uložená povinnosť platiť výživné na maloletú Z. vo výške 300 eur mesačne, na maloletú Z. vo výške 300 eur mesačne a na maloletú Z. vo výške 280 eur mesačne. Dňa 11.07.2019 bol súdu doručený návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým požadovala, aby súd neodkladným opatrením maloleté deti zveril do jej osobnej starostlivosti, upravil styk otca s maloletými deťmi každý párný víkend od soboty od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletú Z. vo výške 300 eur mesačne, na maloletú Z. vo výške 300 eur mesačne a na maloletú Z. vo výške 280 eur mesačne, t. j. v rovnakých sumách aké uviedla v návrhu vo veci samej. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že situácia sa v rodine vyhrotila po tom, čo bol otcovi deť doručený dňa 09.07.2019 návrh na rozvod manželstva. Matka tiež našla dňa 10.07.2019 v domácnosti zbraň. Keďže nevedela o akú a či zbraň ide, zavolała políciu. Po tom, ako polícia prišla, zistila, že zbraň je plynová a otec ju len zabudol odovzdať, z domácnosti odišli. Správanie otca voči matke a maloletým deťom je neprimerané a hraničné, čo negatívne vplýva na maloleté deti, ktoré odmietajú ostať v rodinnom dome. Matka aktuálne, kým sa situácia neurovná, odišla s maloletými deťmi z domova, a to dňa 11.07.2019 do svojho bytu v Chynoranoch. Matka ďalej uviedla, že otec hradí náklady súvisiace s rodinným domom a základné náklady na maloleté dcéry, pričom sa matka musí finančných prostriedkov na úhradu týchto nákladov od otca domáhať. Otec nikdy systémovo nepomáha, jeho pomoc je náhodilá v závislosti od jeho potrieb a pracovného vyťaženia. Matku finančne zneisťuje, matka musí otca žiadať, aby jej poskytol finančné prostriedky. Otec poskytuje finančné prostriedky výlučne za určitým cieľom,

napr. nákupom, pričom použitie finančných prostriedkov skontroluje. Matka uviedla, že na dcéru Z. má výdavky 370 eur, na Z. 345 eur a na Z. 360 eur. Otec je podnikateľsky aktívny, živnosť má zriadenú od roku 2001, má vysoký príjem, disponuje motorovými vozidlami. Matka užíva po jeho súhlase 10-ročné vozidlo škoda octavia. Uviedla, že nepracuje, je na materskej dovolenke s najmladšou dcérou. Rodičia deti vychovávajú samostatne. Matka sa väčšinu času stará i o ďalšie dve maloleté dcéry, otec maloletú Z. vodi do školy. Ostatná starostlivosť o deti je na matke. Matka má s deťmi vybudovaný vrúcny vzťah. Aktuálny prístup otca k dcéram je devastačný, otec ich vystavuje neustálemu strachu, čo bude s nimi po rozvode, či budú s matkou a pod. Deti tiež verbalizujú, že majú strach o matku, pokúšajú sa ju chrániť. Otec matku pred dcérami napáda, vulgárne oslovuje, vyhráža sa jej. Otec maloleté deti vystavuje konfliktu lojality. Matka poukázala na vyjadrenia rodinných príslušníkov a známych, ktoré súdu predložila, a tiež na to, že bola v auguste 2018 manželom fyzicky napadnutá. Matka tiež uviedla, že má záujem sa s otcom dohodnúť na stretávaní sa s mal. dcérami, avšak má obavu, ako prijme návrh na rozvod. Matka súdu predložila fotografie majúce preukazovať jej napadnutie manželom v mesiaci august 2018. Z predloženého LV č. XXXX vyplýva, že matka je vlastníčkou bytu č. 3 v bytovom dome súp. č. XXX v k. ú. X.. Matka tiež k návrhu priložila čestné prehlásenia I.. N. K., V.. N. U., S. X., V. X. a I.. I. U. (rodinných známych a rodinných príslušníkov), ktorí poukázali na nevhodné správanie sa otca k matke, jeho nevraživosť voči jej osobe, citovú naviazanosť detí na matku, ktorá zabezpečuje starostlivosť o ne, a taktiež na to, že deti zle psychicky znášajú situáciu v rodine.

2. Napadnutým (zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným) uznesením Okresný súd Topoľčany ako súd prvej inštancie vo veci takto rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, Z. Y., nar. XX.XX.XXXX a Z. Y., nar. XX.XX.XXXX do právoplatného skončenia konania vo veci samej zveruje do osobnej starostlivosti matky.

II. Vo zvyšnej časti návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

3. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na obsah podaného návrhu matky maloletých detí, obsah pripojeného spisu sp. zn. 9P/75/2019, postavenie otca detí a jeho príjem, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany v konaní vo veci i pre potreby rozvodového konania, citované ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP - zák. č. 160/2015 Z. z.) a Civilného mimosporového poriadku (CMP - zák. č. 161/2015 Z. z.) a všeobecné úvahy k potrebe zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa a naliehavosti potreby predbežnej úpravy pomerov, odôvodnil nasledovne:

4. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a z obsahu spisov sp. zn. 9P/75/2019 a sp. zn. 9P/95/2019 vyplýva, že maloleté deti sú narodené v manželstve rodičov, ktoré bolo uzavreté dňa 09.10.2010 a v súčasnosti prebiehajú na tunajšom súde na návrh matky konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode ako aj konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, ktoré konania neboli dosiaľ právoplatne skončené. Súd na základe zisteného skutkového i právneho stavu dospel k záveru, že sú dané dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého budú maloleté deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky. Z návrhu matky, ňou predložených čestných prehlásení i správ kolízneho opatrovníka vyplýva, že vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené, pričom matka otca obviňuje z nátlakového správania, pre ktoré s ním odmieta ďalej žiť, pričom táto situácia negatívne vplýva na maloleté deti, ktoré sú na ňu citovo naviazané. Otec podľa udania matky na ňu i deti vyvíja psychický tlak, pričom sa nevhodne správa aj k deťom. Je zjavné, že rodičia sa v tomto štádiu vzťahov nevedia zhodnúť na základných otázkach týkajúcich sa rodiny, pričom matka poukázala na nepredvídateľné správanie sa otca, ktoré v nej i deťoch vzbudzuje strach. Bez dočasnej úpravy pomerov neodkladným opatrením by hrozila eskalácia konfliktných vzťahov. K osvedčeniu potreby dočasnej úpravy zverenia detí neodkladným opatrením prispeli i čestné vyhlásenia rodinných známych, ktorí potvrdili, že aktuálna situácia má negatívny vplyv na maloleté deti. Súd preto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v otázke zverenia vyhovel a maloleté deti zveril dočasne do osobnej starostlivosti matky. Nariadením neodkladného opatrenia sa vytvorí priestor pre dočasnú stabilizáciu vzťahov v tom smere, aby aktuálna situácia nemala negatívny vplyv na maloleté deti. Čo sa týka návrhu matky na rozhodnutie neodkladným opatrením aj o otázke styku a výživného, jej návrh v tejto časti nebol dostatočne osvedčený, v prípade styku aj neodôvodnený. Súd poukazuje na to, že

neodkladným opatrením je možné zaviazať povinného rodiča k plneniu vyživovacej povinnosti (len) v nevyhnutnej miere, ak v čase rozhodovania o neodkladnom opatrení sú známe príjmové a majetkové pomery výživným povinného rodiča v rozsahu, ktorý by odôvodňoval určenie výživného aj takýmto dočasným opatrením, čo v prejednávanej veci nie je známe, pričom konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemôže z povahy veci nahrádzať konanie vo veci samej, v ktorom sa vykonáva náležité dokazovanie. Otec pred kolíznym opatrovníkom uviedol, že základné potreby maloletých detí zabezpečuje, čo sa týka bývania, stravy, ošatenia i školy. Aj matka vo svojich poddaniach potvrdila, že základné náklady na maloleté dcéry sú zo strany otca zabezpečené a za problém považuje, že otec poskytuje finančné prostriedky výlučne za určitým cieľom, napr. nákupom, pričom použitie finančných prostriedkov skontroluje a ona o ne musí žiadať. Navyše jej dal k užívaniu motorové vozidlo, čo nie je prejavom snahy o úplné izolovanie od finančného či majetkového zabezpečenia. Z dosiaľ predložených dokladov pritom nie sú známe reálne majetkové a príjmové pomery otca, ktorý mal z podnikania za rok 2018 základ dane 684,05 eur. V časti navrhovanej úpravy styku nebol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnený, keďže nie je známy postoj otca k úprave styku, jeho pracovná vyťaženosť, pričom samotná matka v návrhu deklarovala, že má záujem sa s otcom dohodnúť na stretávaní sa s mal. dcérami. Súd preto aktuálne nezistil naliehavú potrebu neodkladnej úpravy pomerov v časti výživného a úpravy styku a návrh navrhovateľky v tejto časti vyhodnotil ako nedôvodný a tento zamietol. Vzhľadom na to, že matka už pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podala návrh vo veci samej, súd uznesením obmedzil účinky neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia konania vo veci samej (o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu).

5. Uvedené rozhodnutie včas podaným odvolaním v jeho zamietajúcej časti napadla len matka maloletých detí domáhajúca sa jeho zmeny tak, aby otcovi maloletých detí bola určená povinnosť prispievať na ich výživu sumami uvádzanými v podanom návrhu vždy do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca vopred k jej rukám, keď zároveň požadovala aj úpravu styku otca s maloletými deťmi tak, že tento je oprávnený sa s nimi stretávať každý párnny víkend od 09.00 hod. soboty do 18.00 hod. nedele. Má za to, že odôvodnenie súdu prvej inštancie neobstojí a že z ňou podaného návrhu vyplýva potreba úpravy výkonu rodičovských práv a povinností neodkladným opatrením. Otec maloletých detí sa jej vyhrážal ešte počas spoluzitia v jednej domácnosti, jeho konanie je nevyspytateľné a nepredvídateľné, nevie ako sa zachová a teda, či jej na výživu detí bude prispievať pravidelne a v takom rozsahu, ktorý pokryje aspoň nevyhnutné náklady maloletých dcér a či bude schopný sa s ňou ohľadom styku s deťmi dohodnúť bez toho, aby maloleté dcéry boli vystavené konfliktu lojality a prežívali obavy z toho, že ich otec po ukončení styku jej odovzdal do starostlivosti. Aktuálny príjem má len z rodičovského príspevku a prídavkov na 3 detí, otec detí jej dňa 20.07.2019 síce na účet poslal sumu 300,-Eur, avšak jej z tejto sumy k dispozícii zostala len suma vo výške 163,07 Eur, vzhľadom k trvalým príkazom a inkasám. Náklady na dcéry predstavujú okolo 350,-Eur na jedno dieťa a vzhľadom k jej príjmu nie je schopná zabezpečiť základné potreby detí, pričom otcom detí poskytnuté výživné nepostačuje ani na úhradu polovicu nákladov na stravu všetkých detí. Nakoľko je na rodičovskej dovolenke, nie je schopná si príjem zabezpečiť prácou a v dôsledku toho postup súdu pri zamietnutí jej návrhu na určenie vyživovacej povinnosti jej spôsobil existenčné problémy. Nerozporuje, že v čase vzájomného spoluzitia otec uhrádzal náklady maloletých detí, ako aj jej, pričom ak peniaze potrebovala, tieto jej poskytol s presným účelom a následnou kontrolou ich použitia; už v tom čase musela otca doslova prosiť o poskytnutie peňazí, nakoľko jej príjem nepostačoval a teda otec na nej vytváral finančnú závislosť, nakoľko bola od neho finančne odkázaná, keď inak tomu nie je ani v súčasnosti. Pri ponechaní plnenia vyživovacej povinnosti na dobrovoľnosti a úvahe otca je tak vystavená hrozbe existenčných problémov a táto skutočnosť u nej vzbudzuje obavu, či jej na výživu bude prispievať, resp. prispievať postačujúcou sumou. Pre nariadenie neodkladného opatrenia nie je rozhodujúce, či v čase podania návrhu už došlo k ohrozeniu eventuálne porušeniu práva/právom chránených záujmov, ale skutočnosť, či k takémuto ohrozeniu alebo porušeniu dôjsť môže; v tomto smere poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Trnave 23.08.2016 sp. zn. 9CoP/29/2016. Je nepochybné, že porušenie či ohrozenie práv a právom chránených záujmov maloletých dcér jej odchodom spolu s deťmi zo spoločnej domácnosti nepochybné hrozí. Už len touto skutočnosťou mal mať súd prvej inštancie za osvedčené, že maloleté deti sa ocitli v situácii, kedy je potrebné chrániť ich záujmy a preto je v ich záujme predísť ohrozeniu ich výživy a výchovy určením povinnosti platiť výživné v rozsahu aký zodpovedá nevyhnutnej miere. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci s ohľadom na ustanovenie § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine a § 366 Civilného mimosporového poriadku. V čase vzájomného spoluzitia otec na jej žiadosť jej poskytoval finančné prostriedky, napriek príjmu deklarovanému pre daňové účely, z ktorého príjmu by to nebol schopný, keď je pochopiteľné, že každý z podnikateľov na Slovensku optimalizuje svoje

príjmy pre účely daňového priznania, avšak táto skutočnosť nemôže byť na ťarchu jeho vyživovacej povinnosti k deťom. Pre jej odchod zo spoločnej domácnosti sú dané dôvody pre úpravu styku otca s maloletými deťmi, nakoľko napriek jej záujmu sa dohodnúť aktuálne medzi nimi dohoda nie je možná a otec jej uvádza, že jej deti nevráti a môže si nechať ako dlho chce, nakoľko ho neobmedzuje žiadne súdne rozhodnutie. Má záujem, aby sa deti s otcom stretávali, avšak za predpokladu, že bude tento styk upravený súdnym rozhodnutím, aby maloleté deti nemuseli byť pri styku s otcom v obave, či sa k nej vrátia. Považuje za nevyhnutné upraviť aspoň bežný styk detí s otcom, keď je potrebné zabezpečiť pravidelný režim stretávania sa a dohoda nie je možná, najmä s prihliadnutím na správanie otca a jeho vyhrážky. Matka detí tiež súdu zaslala informáciu o aktuálnom stave datovanú 11.07.2019 a podaním zo dňa 12.08.2019, učinila návrh na prenesenie miestnej príslušnosti na Okresný súd Partizánske s ohľadom na to, že sa dňa 11.07.2019 aj s maloletými deťmi presťahovala do bytu v Chynoranoch, kam sebe i deťom prehlásila trvalý pobyt.

6. Otec maloletých detí ani kolízny opatrovník maloletých detí sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania v rozsahu napádaného zamietajúceho výroku neviazaný dôvodmi podaného odvolania matky maloletých detí a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej zamietajúcej časti výroku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako rozhodnutie vecne správne.

8. Nakoľko sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (v napadnutej časti), v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, keď na zdôraznenie jeho správnosti aj s ohľadom na odvolacie dôvody poukazuje na to, že

- pre neodkladné opatrenie (aj vo veciach starostlivosti o maloleté deti) je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, pričom predmetný návrh na neodkladné opatrenie bol podaný matkou v deň opustenia spoločnej domácnosti (spoločne s maloletými deťmi) vedenej s otcom maloletých detí, teda stav v čase po tomto opustení ohľadom starostlivosti rodičov o maloleté deti známy (ešte) nebol,
- z obsahu podaného návrhu vo veci samej, ako aj z podaného návrhu na neodkladné opatrenia vyplýva, že otec finančné prostriedky na základné potreby maloletých detí matke uhrádzal, keď matke sa nepáči to, že finančných prostriedkov sa musela dožadovať a ich použitie otec kontroloval, a že samotná matka deklaruje svoj záujem na tom, aby sa otec s maloletými deťmi stretával, čo mu je ochotná umožniť,
- podľa vyjadrení matky v rozvodovom konaní - na pojednávaní dňa 05.09.2019 (sa od 03.09.2019 zamestnala a otec maloletých detí jej po jej odchode 2 krát zaslal sumu po 300,-Eur na jej účet, keď sa realizoval jeho styk s deťmi počas dvoch víkendov, s výnimkou najmladšej maloletej,
- pri právoplatnosti rozhodnutia v časti zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, má matka možnosť domáhať sa vrátenia sa maloletých detí v prípade, ak by otec maloletých detí nerešpektoval vzájomne dojednaný čas jeho styku s deťmi, keď pri jeho nepoznanom postoji a možnostiach, keď úprava styku by mohla predstavovať zúženie prístupu otca k maloletým deťom zo strany matky a nenútila by rodičov k ich komunikácii, ktorá v ďalšom živote bude nevyhnutná, a že teda
- naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov v časti výživného a úpravy styku zo strany matky maloletých detí (v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie) preukázaná nebola, keď jej obava naliehavosť sama osebe nepreukazuje.

9. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď svoje rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

10. Výrok o trovách odvolacieho konania vychádza z ustanovenia § 396 CSP a ustanovenia § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).